

UKRAINA POINT

Zamówienia publiczne w Ukrainie także dla polskich firm

W poprzednich artykułach z cyklu pisaliśmy o różnych formach polsko-ukraińskiej współpracy – od pośrednictwa handlowego po założenie spółki zależnej w Ukrainie. W niniejszym artykule skupimy się na uczestnictwie polskich podmiotów w ukraińskich zamówieniach publicznych, w szczególności w przetargach.

Ta forma współpracy pozwala polskim przedsiębiorstwom nie tylko zwiększyć swoją obecność na ukraińskim rynku, ale także przyczynić się do rozwoju kluczowych projektów o strategicznym znaczeniu dla Ukrainy. Aby jednak w pełni wykorzystać potencjał tej formy współpracy, konieczne jest zrozumienie specyfiki ukraińskich procedur zamówień publicznych.

Zamówienia publiczne w Ukrainie

System zamówień publicznych w Ukrainie przeszedł znaczącą transformację w ostatnich latach, która miała na celu zwiększenie przejrzystości, efektywności i uczciwości procesów przetargowych. Kluczowym elementem tej transformacji było wprowadzenie systemu elektronicznego Prozorro (<https://prozorro.gov.ua/en>), który od 2016 roku stał się obowiązkowym narzędziem do przeprowadzania przetargów publicznych. System Prozorro zapewnia, że każdy etap przetargu – od ogłoszenia zamówienia i składania ofert, aż po wybór zwycięzcy – jest jawny i dostępny online.

System ten składa się z dwóch ściśle powiązanych elementów:

- portalu internetowego www.prozorro.gov.ua, który pełni rolę centralnej bazy danych i zawiera moduł aukcyjny; oraz
- autoryzowanych platform zakupowych, które są z nim zintegrowane i pomiędzy którymi odbywa się bieżąca wymiana danych.

Rodzaje procedur i progi wartościowe

System zamówień publicznych w Ukrainie przewiduje różne procedury ich udzielania, które zależą głównie od wartości oraz przedmiotu zamówienia. Na przykład w odniesieniu do zakupu towarów:

- dla zamówień o wartości do 50 tys. UAH mogą być stosowane: bezpośrednie zawarcie umowy z wybranym wykonawcą (tj. bez wykorzystania systemu Prozorro), elektroniczny katalog, procedura uproszczona;
- dla zamówień o wartości od 50 tys. UAH do 200 tys. UAH możliwe jest: bezpośrednie zawarcie umowy z wybranym wykonawcą (przy spełnieniu przewidzianych prawem przesłanek), elektroniczny katalog, procedura uproszczona;
- dla zamówień o wartości od 200 tys. UAH do 133 tys. EUR można zastosować: procedurę negocjacyjną (przy spełnieniu przewidzianych prawem przesłanek), dialog konkurencyjny oraz przetarg otwarty ukraiński;

- dla zamówień o wartości powyżej 133 tys. EUR stosuje się: procedurę negocjacyjną, przetarg ograniczony, dialog konkurencyjny z publikacją ogłoszenia w języku angielskim, przetarg otwarty z publikacją ogłoszenia w języku angielskim.

Warto podkreślić, że ww. progi oraz procedury mają zastosowanie w normalnych warunkach, w czasie pokoju. Natomiast na okres obowiązywania stanu wojennego oraz przez 90 dni od jego zakończenia obowiązują szczególne zasady wprowadzone uchwałą Gabinetu Ministrów Ukrainy z 12 października 2022 r. nr 1178 (uchwała nr 1178). Zasady te są nakierowane przede wszystkim na uproszczenie i przyspieszenie procedur zakupowych.

Obecnie progi wartościowe, od których zależy obowiązek stosowania procedur udzielania zamówień publicznych z wykorzystaniem systemu Prozorro, są następujące:

- towary i usługi (z wyjątkiem usług bieżącego remontu): wartość równa lub wyższa niż 100 tys. UAH;
- usługi bieżącego remontu: wartość równa lub wyższa niż 200 tys. UAH;
- roboty budowlane: wartość równa lub wyższa niż 1,5 mln UAH.

Przy nabyciu towarów, usług lub robót budowlanych, których szacunkowa wartość jest równa lub wyższa od tych kwot, zamawiający musi zastosować jedną z poniższych procedur.

- Przetarg otwarty z uwzględnieniem odrębności przewidzianych uchwałą nr 1178

Jest to podstawowa procedura, która wymaga od zamawiającego ogłoszenia zamówienia w systemie Prozorro oraz przygotowania dokumentacji przetargowej. Dostawcy spełniający kryteria kwalifikacyjne składają swoje oferty, po czym odbywa się elektroniczna aukcja. W trakcie aukcji uczestnicy rywalizują o prawo do zawarcia umowy, obniżając cenę swoich ofert. Wynikiem przetargu jest zawarcie umowy z dostawcą, którego oferta okazała się najkorzystniejsza.

- Katalog elektroniczny w przypadku zakupu towarów

Ta procedura jest krótsza (trwa 7-10 dni) i nie wymaga dokumentacji przetargowej. Zamawiający ogłasza zapytanie dotyczące zestawu cech produktu w Prozorro Market. System wybiera dostawców spełniających wymagania, po czym odbywa się uproszczona aukcja, w której wybierana jest najbardziej ekonomicznie korzystna oferta.

Jeśli wartość towarów, usług lub robót jest niższa od ww. kwot, to zamawiający może zrealizować zamówienie bez wykorzystania systemu Prozorro. Nadal jednak jest zobowiązany przestrzegać ogólnych zasad zamówień publicznych, takich jak maksymalna gospodarność, efektywność oraz zapobieganie korupcji. Dodatkowo, w przypadku zamówień o wartości przekraczającej 50 tys. UAH zamawiający musi opublikować w Prozorro raport oraz umowę zawartą w wyniku takiego zakupu.

Uczestnictwo polskich podmiotów

Ukraińskie prawo zakazuje dyskryminacji ze względu na przynależność państwową lub miejsce siedziby uczestnika. Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy Ukrainy o zamówieniach publicznych wszyscy uczestnicy postępowania o udzielenie zamówienia – zarówno ukraińscy, jak i zagraniczni, niezależnie od formy własności czy formy organizacyjno-prawnej – biorą udział w przetargach oraz w procedurach uproszczonych na równych warunkach.

To otwiera przed polskimi przedsiębiorstwami możliwość udziału w zamówieniach publicznych w Ukrainie. Jak pokazuje praktyka, polskie firmy chętnie z tej możliwości korzystają. Według statystyk podanych przez jedną z autoryzowanych platform zakupowych – Smart Tender – w 2022 roku polskie firmy uczestniczyły w 26 zamówieniach publicznych w Ukrainie, na łączną kwotę 2,09 mld UAH..

Uwaga! Uchwała nr 1178 nie ogranicza możliwości uczestnictwa nierezydentów w zamówieniach publicznych w Ukrainie, z wyjątkiem podmiotów z Rosji, Białorusi oraz Iranu.

Jak wziąć udział

Poniżej przedstawiamy krok po kroku co musi zrobić polski podmiot, aby wziąć udział w przetargu ukraińskim.

Krok nr 1 – Wybór autoryzowanej platformy zakupowej (jednej lub kilku)

Na stronie internetowej Prozorro jest obecnie przedstawionych 13 autoryzowanych platform, takich jak Newtend, E-tender, SmartTender.biz itd.

Krok nr 2 – Rejestracja w systemie Prozorro za pośrednictwem wybranej platformy zakupowej oraz zawarcie umowy na korzystanie z platformy

Rejestracja jest bezpłatna lub wiąże się z symboliczną opłatą. Poprzez tę platformę podmiot bierze udział w przetargach, komunikuje się z zamawiającymi, publikuje oferty i wykonuje inne działania.

Krok nr 3 – Poszukiwanie przetargów na stronie Prozorro lub na dowolnej platformie zakupowej

Warto również skorzystać z modułu bi.prozorro. Moduł ten oferuje szeroki zakres informacji analitycznych dotyczących zamówień publicznych, w tym oceny zamawiających. Te informacje mogą być bardzo pomocne przy wyborze przetargu.

Krok nr 4 – Uiszczenie opłaty za udział w konkretnym przetargu

Operator platformy zakupowej pobiera opłatę za złożenie oferty przez uczestnika, która jest uzależniona od wartości zamówienia.

Krok nr 5 – Przygotowanie niezbędnych dokumentów zgodnie z wymaganiami dokumentacji przetargowej, złożenie oferty, udział w aukcji, a w przypadku zwycięstwa – zawarcie umowy z zamawiającym

Wymogi, które trzeba spełnić

Aby wziąć udział w przetargu, podmiot musi spełnić wymogi określone w dokumentacji przetargowej. Dokumentacja przetargowa precyzuje, jakie dokumenty uczestnik musi złożyć w ramach oferty, aby oferta została rozpatrzona. W zależności od przedmiotu zamówienia mogą to być na przykład dokumenty potwierdzające posiadanie przez uczestnika sprzętu oraz bazy materialno-technicznej, pracowników o odpowiednich kwalifikacjach, doświadczenie w realizacji umów o podobnym przedmiocie zakupu itd.

W przypadku gdy niektóre dokumenty wymagane przez dokumentację przetargową nie są stosowane w kraju nierezydenta, dokumentacja przetargowa zazwyczaj zawiera odniesienie do krajowych regulacji obowiązujących w kraju uczestnika.

Przykład

12 sierpnia 2024 r. w systemie Prozorro zostało ogłoszone zamówienie nr UA-2024-08-12-002077-a na towar – części zamienne do lokomotyw spalinowych.

Dokumentacja przetargowa zawiera listę dokumentów i informacji, które uczestnik musi dostarczyć. Wskazano również, że nierezydenci, którzy nie mogą dostarczyć dokumentów przewidzianych w dokumentacji przetargowej, powinni przedłożyć odpowiednie dokumenty zgodne z przepisami prawa swojego kraju. Dodatkowo powinni dołączyć wyjaśniający list w dowolnej formie, w którym wskazują prawne podstawy dotyczące tych dokumentów.

KONIEC PRZYKŁADU

Takie same prawa i obowiązki

Zwracamy również uwagę, że zasada niedyskryminacji gwarantuje nierezydentom takie same prawa jak ukraińskim uczestnikom przetargów, ale jednocześnie zobowiązuje ich do spełnienia tych samych wymogów. Obejmuje to m.in. przygotowanie dokumentów przetargowych w języku ukraińskim oraz podanie ceny oferty w ukraińskiej walucie (UAH).

Podsumowując, system zamówień publicznych w Ukrainie gwarantuje równy dostęp do przetargów dla wszystkich uczestników, bez względu na ich przynależność państwową. Zmiany wprowadzone w związku ze stanem wojennym nie ograniczają możliwości udziału polskich podmiotów w zamówieniach publicznych w Ukrainie.

Podstawa prawna:

ustawa Ukrainy o zamówieniach publicznych z 25 grudnia 2015 r. № 922-VIII ze zmianami
uchwała Gabinetu Ministrów Ukrainy z 12 października 2022 r. nr 1178 ze zmianami

Powyższy artykuł został opublikowany w „Rzeczpospolita”, link do artykułu znajduje się [TUTAJ](#)

W przypadku jakichkolwiek wątpliwości pozostajemy do Państwa dyspozycji.

ZAPRASZAMY DO KONTAKTU!

Tetiana Startseva

Starszy konsultant | adwokat ukraiński

tel. 61 852 58 45

tstartseva@abctax.com.pl